

СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ ОД БАРОКА ДО КЛАСИЦИЗМА

Трећи семестар, обавезни предмет, 2 часа предавања и 2 два часа вјежби, 4 еcts.

Наставник: доцент др Душко Певуља.

Вјежбе: Данијела Јелић, асистент.

ЛИТЕРАТУРА

Књижевнотеоријска

Имануел Кант: "Одговор на питање: Шта је просвећеност", у: Нада Савковић: *Од Рачана до Стерије* (хрестоматија), Нови Сад, 2009; Мишел Фуко: "Шта је просветитељство?", *Трећи програм*, Београд, 1995; Рене Велек: "Појам барока у књижевном зналству", у: *Критички појмови*, Београд, 1966; Жорж Пуле: "Осамнаести век", у: *Метаморфозе круга*, Нови Сад, 1993; одреднице: "Барок" и "Просветитељство", у *Речник књижевних термина*, Бањалука, 2003;

Књижевноисторијска

Јован Скерлић: *Српска књижевност у 18. веку* (једно од издања); Милорад Павић: *Историја српске књижевности барокног доба*, Београд, 1970; Јован Деретић: *Историја српске књижевности* (једно од издања последице 2002. године); Тихомир Остојић: "Јована Скерлића *Српска књижевност у 18. веку*",

"Зборник Матице српске за књижевност и језик", Нови Сад, 1965; Јован Скерлић: "Подела нове српске књижевности", *Писци и књиге 1*, Београд 1963; Зоран Константиновић: "Прелаз српске духовности у европски контекст", у: *Интертекстуална компаратистика*, Београд, 2002; "Историјске и политичке основе првога српског националног програма", у: *Писци српске историје*, Београд, 2009; Никола Грдинић: "Српска култура у 18. веку", у: *Антологија старијег српског песништва*, Нови Сад, 2005; Јован Пејчић: "Тестамент без печата: Мит о прекиду у развоју српске књижевности", у: *Почеци и врхови*, Београд, 2010; Радован Самарџић: "Век просвећености и српски преображај", у: *Писци српске историје*, Београд, 200; Васо Милинчевић: *Српска драма до Нушића*, Београд, 1985; Боривоје Маринковић: *Заборављени братственици по перу*, Београд, 2008; Павле Ивић и Александар Младеновић: "О језику код Срба у раздобљу од 1699. до 1804.", у: *Историја српског народа 4/2*, Београд, 1986; Павле Ивић: "Судбина нашег језика као оруђа културе: од почетка до Вукових времена", у: *Српски народ и његов језик*, Београд, 1971; Александар Милановић: *Кратка историја српског књижевног језика*, Београд, 2010;

Хрестоматије, антологије, лексикони

Младен Лесковац: *Антологија старије српске поезије*, Београд, 1972; Петар Милосављевић: *Антологија српске поезије: средње доба*, Београд, 2004; Никола Грдинић: *Антологија старијег српског песништва*, Нови Сад, 2005; *Од барока до класицизма*, приредио Милорад Павић, Београд, 1966; *Српска књижевност 18. и 19. века: барок, просвећеност, класицизам* (хрестоматија), приредили Мило Ломпар и Зорица Несторовић, Београд, 2009; *Од Рачана до Стерије* (хрестоматија), приредила Нада Савковић, Нови Сад, 2008; Мирјана Стефановић: *Лексикон српског просветитељства*, Београд, 2009;

ПИСЦИ

Гаврил Стефановић Венцловић

ДЈЕЛА

Бесједничка и наративна проза: *О црквама и сокачким кућама, Женама, О књигама и науци, О себичности, О женама и девојкама, О учитељима, Похвала књизи, О пријатељству, Златна средина, О лакрдијама, маскарама и вашариштима, О цркви и крчми, Блудницима, Беседа на дан Благовести.*

Основна литература: Милорад Павић, предговор књизи *Црни биво у срцу* Гаврила Стефановића Венцловића, Београд 1996; Јован Деретић: "Мистификације око Венцловића и старе поезије", у: *Књижевна историја*, број 16, Београд, 1972; Бојан Памучар: "Азбучник појмова о књижевном раду Гаврила Стефановића Венцловића";

Шира литература: Радован Самарџић: Бојан Памучар: "Азбучник појмова о књижевном раду Гаврила Стефановића Венцловића"; Челица Миловановић: "О изворима и књижевном поступку Гаврила Стефановића Венцловића", *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, Нови Сад, 1/1981;

Захарија Орфелин

ДЈЕЛА

Поезија: *Тренодиа, Плач Србији, Мелодија к пролећу;*

Историографска проза: *Живот и дела Петра Великог;*

Појединачни текстови: предговор *Славеносербском магазину*;

Обавезна литература: Бернард Џонсон: "Неки видови песништва Захарија Орфелина", у: *Од барока до класицизма*, Београд, 1966; Ненад Николић: "Орфелин: недокончана модерност", "Програми просвећености Захарије Орфелина и Доситеја Обрадовића" у: *Меандри просвећености*, Београд, 2010; Јован Деретић: "Славено-сербски магазин", у: *Огледи о српској књижевности*, Београд, 2007; Тихомир Остојић: "Петар Велики", у: *Од барока до класицизма*, Београд, 1966; Милорад Павић: "Уз Орфелинову књигу о Петру Великом", у: Захарија Орфелин: *Петар Велики*, Београд, 1962; Боривој Чалић: "У сазвежђу Орфелина", у: *Захарија Орфелин*, едиција Десет векова српске књижевности, књига 13, Нови Сад, 2011;

Шира литература: Лаза Чурчић: *Књига о Захарији Орфелину*, Загреб, 2002; Зоран Константиновић: "Литерарно сведочанство духа нашег барока: Орфелинова историја о животу Петра Великог, у: *Литерарно дело и национални менталитет*, Београд, 2006;

Јован Рајић

ДЈЕЛА

Поезија: *Кант о воспоминанију смрти, Срблија исходјашчи в Кесарију појет пјесн сију*;

Спјев: *Бој змаја са орлови*;

Историографија: *Историја разних словенских народа (одломци)*;

Обавезна литература: Мирјана Д. Стефановић: "Први еп у српској књижевности као пародија јуначког епа", у: Јован Рајић: *Бој змаја са орлови*, Београд, 2008; Властимир Ерчић, предговор књизи *Почеци српске драме*, Београд, 1987; Сима Ћирковић: "Јован Рајић и почеци модерне

историографије код Срба", у: Јован Рајић: *Историја словенских народа* (скраћено издање), Београд, 2003;

Шира литература: зборници радова: *Јован Рајић-живот и дело*, Београд, 1997; *Јован Рајић-историчар, песник и црквени великодостојник*, Нови Сад, 2002; Драгана Грбић: *Алегорије ученог пустинољубитеља*, Београд, 2010; Владимир Вукашиновић: *Српска барокна теологија*, Требиње, 2010;

Доситеј Обрадовић

ДЈЕЛА

Писмо Харалампију

Живот и прикљученија

Басне: Предисловије о баснах, Жаба и јунац, Лав, курјак и лисица, Курјак и јање, Жаба и јунац, Финикс голубови, Дете и змија, Ластавица и славуј;

Совјети здраваго разума: Не кај се, добро чинећи, Право реци, па гледај те утеци;

Собраније разних наравоучителних вешчеј: О неким различним вештма, и прво о укусу;

Мезимац: *Јест ли полезно у простом дијалекту на штампу што издати*;

Поезија: *Пјесна на инсурекцију Србијанов*;

Обавезна литература: Јован Скерлић: "Доситеј Обрадовић", у: *Српска књижевност у 18. веку*, Београд, 1964; Јован Деретић: *Поетика просвећивања*, Београд, 1989; Предраг Лазаревић: "Трагови романескних структура 17. и 18. века у Доситејевом аутобиографском делу *Живот и прикљученија*", у: *Научни састанак слависта у Вукове дане, 19/2*, Београд, 1989; Мило Ломпар: "Дух просвећености у српској аутобиографији", у: *Живот*

и дело Доситеја Обрадовића, Београд, 2000; Душан Иванић: "Доситеј Обрадовић и генеза српске прозе", у: *Дело Доситеја Обрадовића*, Београд, 2008; Душан Иванић: "Најава васкрса српске културе", у: Доситеј Обрадовић: *Писмо Харалампију*, Београд, 2011; Горан Максимовић: "Доситеј Обрадовић као пјесник устанка и српско родољубиво пјесништво у 19. вијеку", у: *Искусство и доживљај*, Београд, 2007;

Шира литература: зборници радова: *Живот и дело Доситеја Обрадовића*, Београд, 2000; *Дело Доситеја Обрадовића*, Београд, 2008; Тихомир Остојић: "Манастирске године Доситеја Обрадовића", у: *Крајина*, број 25, Бањалука, 2007; Митрополит Амфилохије Радовић: *Светосавско просветно предање и просвећеност Доситеја Обрадовића*, Врњачка Бања, 1994; Ненад Крстић: "Доситејеви преводи из француске књижевности", у: *Encyclopedia Dositeana*, свеска 1, Нови Сад, 2006; Зоран Константиновић: "Нова културна оријентација у дијалозима Доситеја Обрадовића: Посебан значај Басни", у: *Интертекстуална компаратистика*, Београд, 2002; Никола Грдинић: "Откривање Доситеја", у Доситеј Обрадовић: *Дела*, Београд, 2005; Мирјана Д. Стефановић: "Венецијански плес Доситејеве речи", у: *Доситеј Обрадовић*, едиција Десет векова српске књижевности, књига 15, Нови Сад, 2011;

Симеон Пишчевић

ДЈЕЛА

Мемоарска проза: Симеон Пишчевић: *Живот генерал-мајора и кавалера Симеона, сина Стефана Пишчевића*, Нови Сад, 1998;

Литература: Милорад Павић: "Симеон Пишчевић", у: *Од барока до класицизма*, Београд, 1966; Бошко Петровић: "Симеон Пишчевић и његови мемоари", у: Симеон Пишчевић: *Живот генерал-мајора и кавалера Симеона, сина Стефана Пишчевића*, Нови Сад, 1998;

ИСПИТНА ПИТАЊА

1. Велика сеоба; значај за културу и књижевност; културне, друштвене и вјерске прилике српског народа у јужној Угарској у 18. Вијеку;
2. Српска књижевност осамнаестог вијека и њен књижевноисторијски статус у оквирима цјелокупне српске књижевности;
3. Поетичке детерминанте старе и нове књижевности; елементи једне и друге поетике у књижевности првих деценија послје Велике сеобе;
4. Резултати књижевноисторијског проучавања српске књижевности 18. вијека; видови и критеријуми систематизациј/сегментације;
5. Језици у српској књижевности 18. вијека;
6. Барокна историографска проза у српској књижевности 18. вијека; главни представници и најважнија обиљежја;
7. Поезија у српској књижевности 18. вијека; зачеци, главна обиљежја и представници;
8. Жанрови у српској књижевности 18. вијека;

9. Барок у српској књижевности: оквирне временске границе, поетичка обиљежја, жанрови и писци;
10. Просвећеност у српској књижевности и култури;
11. Гаврил Стефановић Венцловић: опус (преводи, прераде, оригиналне странице), барокна обиљежја, језик, бесједе;
12. Захарија Орфелина: опус, поезија, историографска проза, просвјетитељске идеје (предговор *Магазину*);
13. Јован Рајић: опус, поезија, *Бој змаја са орлови*, видови алегоризације;
14. Доситејев просвјетитељски програм: *Писмо Харалампију*;
15. *Живот и прикљученија* Доситеја Обрадовића;
16. *Басне* Доситеја Обрадовића;
17. *Совјети здраваго разума, Собраније разних наравоучителних вешчеј, Мезимац* Доситеја Обрадовића (базирано на одломцима предвиђеним програмом);
18. Општи поглед на Доситеја Обрадовића: опус, питање језика, филолошки погледи, стилске карактеристике;
19. Доситејево доба/епоха; сљедбеници и настављачи;
20. *Мемоари* Симеона Пишчевића;
21. *Предговор* Славеносербском магазину Захарије Орфелина и *Писмо Харалампију* Доситеја Обрадовића: паралеле и комплементарни елементи два просвјетитељска програма српске књижевности 18. вијека;
22. Развој драме у новој српској књижевности до Јована Стерије Поповића.